

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології,
фізичної культури та спорту

Свген ПАВЛЮК
2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна та клінічна психологія

Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність – І7 Терапія та реабілітація (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – І7.02 Ерготерапія

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Ерготерапія

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС. **Шифр дисципліни** – ОЗП.05.

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Кафедра – психології та педагогіки

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Денна	2	4	5.0	150	66	32		34		84				+

Робоча програма складена на основі Освітньо-професійної програми «Ерготерапія» за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація (за спеціалізацією І7.02 Ерготерапія).

Робочу програму склав канд. психол. наук, доцент В'ячеслав ГАВРИЛЬКЕВИЧ

Схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від 28 серпня 2025 р. № 1 Зав. кафедри Таїсія КОМАР

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Протокол № 1а від 29 серпня 2025 р.

Голова вченої ради ФЗПФКС Свген ПАВЛЮК

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії, доктор пед. наук, професор	Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту		Олег БАЗИЛЬЧУК
Гарант освітньо-професійної програми, доктор пед. наук, професор	Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту		Олег БАЗИЛЬЧУК

3 Пояснювальна записка

Дисципліна «Загальна та клінічна психологія» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітнього рівня за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація (за спеціалізацією І7.02 Ерготерапія) за освітньо-професійною програмою «Ерготерапія».

Пререквізити: ОЗП.02 Українська мова (за професійним спрямуванням).

Постреквізити: ОФП.07 Ерготерапія при внутрішніх захворюваннях; ОФП.08 Ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату; ОФП.09 Ерготерапія в геріатрії; ОФП.13 Ерготерапія в педіатрії.

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

– **компетентності:** ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіо-респіраторних та інших функцій організму; ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ФК 02. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп; ФК 03. Здатність аналізувати і враховувати у практичній діяльності вплив особистих факторів, функцій і структур організму та факторів середовища на заняттєву активність та участь; ФК 12. Здатність до ефективного професійного спілкування, співпраці та міжособистісної взаємодії з особами та групами осіб, які отримують послуги ерготерапії, членами їх родин/опікунами та представниками інших професійних груп різного рівня; УК 01. Здатність ідентифікувати себе як громадянина України, здійснювати психологічну саморегуляцію та заходи щодо забезпечення безпеки й надання домедичної допомоги.

– **програмні результати навчання:** ПРН 02. Інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань і застережень для безпечної та ефективної професійної практики; ПРН 04. Аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального, культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь; ПРН 22. Застосовувати методи оцінювання заняттєвої участі під керівництвом ерготерапевта; виконувати елементи ерготерапевтичних втручань, адаптуючи середовище та заняттєву діяльність особи відповідно до індивідуального плану; сприяти мінімізації ризиків для здоров'я пацієнтів/клієнтів та підтримці добробуту на основі практичного досвіду, здобутого в установах різного профілю.

Мета дисципліни – оволодіння компетенціями щодо розуміння, дослідження і регуляції психічних явищ як у загально-психологічному, так і у клініко-психологічному, контексті.

Предмет дисципліни – психічні явища, закономірності і особливості функціонування психіки здорових і хворих людей, а також взаємозв'язок психічного і соматичного у стані здоров'я та хвороби та принципи надання психологічної допомоги.

Завдання дисципліни: поглибити знання щодо теорії та методології загальної та клінічної психології, різноманіття психічних явищ, психологічних закономірностей і особливостей функціонування психіки людини у здоровому стані та при різних захворюваннях; оволодіти основними методами загальнопсихологічної та клініко-психологічної діагностики та допомоги.

Результати навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, має бути здатним: інтегрувати у практичну діяльність знання типового психічного

розвитку людини, станів психічного здоров'я, загально-психологічної і клініко-психологічної термінології, патологічних психічних процесів, які стосуються різних психічних структур та функцій, принципів відновлення та одужання, протипоказань і застережень для безпечної та ефективної професійної практики; аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального, культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь; застосовувати методи оцінювання психічних функцій і психічного стану людини; виконувати елементи психологічних втручань у процесі ерготерапії; сприяти мінімізації ризиків для здоров'я пацієнтів/клієнтів та підтримці добробуту на основі власного практичного досвіду, здобутого на практичних заняттях.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	денну форму		
	лекції	практ. заняття	СРС
Тема 1. Загальна психологія і клінічна психологія як галузі науки і практики	2	2	5
Тема 2. Загальний огляд психічної сфери людини та психічних явищ	2	2	5
Тема 3. Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти емоцій	2	2	5
Тема 4. Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти чуттєвих функцій і сприйняття	2	2	5
Тема 5. Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти пам'яті та уяви	2	2	5
Тема 6. Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти мислення і мовлення	2	2	5
Тема 7. Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти свідомості та уваги	2	2	5
Тема 8. Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти волі, потреб і мотивацій	2	2	5
Тема 9. Теоретичні засади нейропсихології	2	2	5
Тема 10. Нейропсихологічні аспекти довільних рухів і дій	2	2	5
Тема 11. Нейропсихологічні аспекти регуляції психічної активності	2	2	5
Тема 12. Клініко-психологічні аспекти психічних розладів	2	2	5
Тема 13. Клініко-психологічні аспекти психосоматичних розладів	2	2	6
Тема 14. Соматопсихічні розлади і психічне реагування особистості на соматичну патологію	2	2	6
Тема 15. Клінічна психологія особистості та поведінки людини.	2	2	6
Тема 16. Вікова клінічна психологія	2	4	6
Разом за четвертий семестр:	32	34	84

Примітка: СРС – самостійна робота студента.

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу
Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Загальна психологія і клінічна психологія як галузі науки і практики. Об'єкт і предмет загальної психології. Методи психології. Клінічна психологія: визначення основних понять. Предмет і завдання клінічної психології. Історія розвитку клінічної психології. Розділи сучасної клінічної та медичної психології. Література: [1, с. 6-151; 2, с. 7-27; 3, с. 4-30; 4, с. 3-8; 5, т. 1, с. 7-23; 6, с. 71-161; 7, с. 4-40]	2
2	Загальний огляд психічної сфери людини та психічних явищ. Структурна організація психічної сфери людини. Зміст поняття «психічні явища». Фізіологічна основа психічних явищ. Класифікація психічних явищ. Властивості психічних явищ. Розвиток психічних функцій в онтогенезі. Проблема розрізнення психічної норми і патології. Література: [1, с. 196-276; 2, с. 28-38; 5, т. 1, с. 24-32, т. 2, с. 14-31; 6, с. 13-70; 7, с. 40-56]	2
3	Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти емоцій. Зміст поняття «емоцій». Біологічне значення і фізіологічний субстрат емоцій. Класифікація емоцій. Властивості емоцій. Роль емоцій у виникненні та перебігу соматичних розладів. Порушення емоцій при психічних розладах. Література: [2, с. 57-60; 3, с. 120-128; 4, с. 28-29; 5, т. 1, с. 60-68, т. 2, с. 52-53; 6, с. 323-338]	2
4	Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти чуттєвих функцій і сприйняття. Визначення понять «чуттєві функції» і «сприйняття». Фізіологічний субстрат чуттєвих функцій і сприйняття. Класифікація чуттєвих функцій і сприйняття. Властивості чуттєвих функцій і сприйняття. Роль чуттєвих функцій і сприйняття у виникненні та перебігу соматичних розладів. Порушення чуттєвих функцій і сприйняття при психічних розладах. Література: [2, с. 44-50; 3, с. 77-92; 4, с. 23-25; 5, т. 1, с. 33-40, т. 2, с. 45-48; 6, с. 174-237, 338-343]	2
5	Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти пам'яті та уяви. Визначення понять «пам'ять» і «уява». Фізіологічний субстрат пам'яті та уяви. Класифікація пам'яті та уяви. Властивості пам'яті та уяви. Роль пам'яті та уяви у виникненні та перебігу соматичних розладів. Порушення пам'яті та уяви при психічних розладах. Література: [2, с. 50-53; 3, с. 104-119; 4, с. 25-27; 5, т. 1, с. 48-50, 55-60, т. 2, с. 50-51; 6, с. 238-258, 295-322]	2
6	Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти мислення і мовлення. Визначення понять «мислення» і «мовлення». Фізіологічний субстрат мислення і мовлення. Класифікація мислення і мовлення. Властивості мислення і мовлення. Роль мислення і мовлення у виникненні та перебігу соматичних розладів. Порушення мислення і мовлення при психічних розладах. Література: [2, с. 55-56; 3, с. 55-61, 93-103; 4, с. 27-28; 5, т. 1, с. 43-48, 50-55, т. 2, с. 54-58; 6, с. 259-294]	2
7	Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти свідомості та уваги. Визначення понять «свідомість» і «увага». Фізіологічний субстрат свідомості та уваги. Класифікація проявів свідомості та уваги. Властивості свідомості та уваги. Роль свідомості та уваги у виникненні та перебігу соматичних розладів. Порушення свідомості та уваги при	2

	психічних розладах. Література: [1, с. 277-325; 2, с. 53-55, 63-65; 3, с. 70-76; 4, с. 30-31; 5, т. 1, с. 40-43, 83-89, т. 2, с. 41-45, 48-50; 6, с. 164-173]	
8	Загальнопсихологічні та клініко-психологічні аспекти волі, потреб і мотивацій. Визначення понять «воля», «потреба» і «мотивація». Фізіологічний субстрат волі, потреб і мотивацій. Класифікація проявів волі, потреб і мотивацій. Властивості волі, потреб і мотивацій. Роль волі, потреб і мотивацій у виникненні та перебігу соматичних розладів. Порушення вольової активності, потреб і мотивацій при психічних розладах. Література: [2, с. 61-63; 3, с. 129-134; 4, с. 29-30; 5, т. 1, с. 74-79, т. 2, с. 51-52]	2
9	Теоретичні засади нейропсихології. Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій. Основні структурно-функціональні блоки головного мозку. Асиметрія і взаємодія півкуль головного мозку. Література: [1, с. 242-276; 5, т. 1, с. 90-97; 6, с. 102-148; 7, с. 66-87]	2
10	Нейропсихологічні аспекти довільних рухів і дій. Постцентральної зони кори і аферентна організація рухів. Премоторні зони кори і еферентна організація рухів. Порушення довільних рухів і дій. Література: [5, т. 1, с. 68-73, 98-107]	2
11	Нейропсихологічні аспекти регуляції психічної активності. Лобні частки головного мозку і регуляція станів активності. Лобні частки головного мозку і регуляція рухів і дій. Лобні частки головного мозку і регуляція мнестичних і інтелектуальних дій. Функціональна організація лобних часток головного мозку і варіанти лобного синдрому. Література: [5, т. 1, с. 98-104]	2
12	Клініко-психологічні аспекти психічних розладів. Шизофренічний синдром. Афективно-ендогенний синдром. Олігофренічний синдром. Ендогенно-органічний синдром. Екзогенно-органічний синдром. Психогенно-психотичний синдром. Психогенно-невротичний синдром. Література: [2, с. 81-110; 5, т. 2, с. 60-154; 7, с. 57-66]	2
13	Клініко-психологічні аспекти психосоматичних розладів. Психосоматика і соматопсихологія як підрозділи клінічної психології. Конверсійні психосоматичні розлади. Функціональні психосоматичні розлади. Органічні психосоматичні захворювання (психосоматози). Психосоматичні розлади, зумовлені особливостями емоційно-особистісного реагування та поведінки. Література: [4, с. 31-41; 5, т. 2, с. 256-280; 7, с. 87-102]	2
14	Соматопсихічні розлади і психічне реагування особистості на соматичну патологію. Соматопсихічні розлади. Психічне реагування особистості на соматичну патологію. Література: [4, с. 11-19; 7, с. 103-124]	2
15	Клінічна психологія особистості та поведінки людини. Визначення основних понять. Розлади особистості. Особистісні порушення передпатологічного рівня. Клініко-психологічні аспекти девіантної поведінки. Література: [1, с. 326-360; 2, с. 66-75; 3, с. 31-39, 135-156; 4, с. 8-11, 45-102; 5, т. 1., с. 106-152, т. 2, с. 178-213; 6, с. 362-543; 7, с. 124-136]	2
16	Вікова клінічна психологія. Клінічні періодизації психічного розвитку дитини. Особливості періоду пренатального розвитку дитини. Клінічні особливості дошкільного періоду. Клінічні особливості молодшого шкільного періоду. Клінічні особливості підліткового і юнацького	2

	періодів. Клінічні особливості зрілого і старечого періодів. Література: [2, с. 111-141; 5, т. 1., с. 153-171]	
	Разом:	32

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Дослідження особистих інтересів у сфері загальної та клінічної психології. Література: [1, с. 6-151; 2, с. 7-27; 3, с. 4-30; 4, с. 3-8; 5, т. 1, с. 7-23; 6, с. 71-161; 7, с. 4-40]	2
2	Методи психологічного дослідження та прийоми мовленнєвого спілкування. Література: [1, с. 152-195; 3, с. 14-23; 5, т.1, с. 172-214; 6, с. 76-101]	2
3	Дослідження емоцій. Література: [2, с. 57-60; 3, с. 120-128; 4, с. 28-29; 5, т. 1, с. 60-68, т. 2, с. 52-53; 6, с. 323-338]	2
4	Дослідження чуттєвих функцій і сприйняття. Література: [2, с. 44-50; 3, с. 77-92; 4, с. 23-25; 5, т. 1, с. 33-40, т. 2, с. 45-48; 6, с. 174-237, 338-343]	2
5	Дослідження пам'яті та уяви. Література: [2, с. 50-53; 3, с. 104-119; 4, с. 25-27; 5, т. 1, с. 48-50, 55-60, т. 2, с. 50-51; 6, с. 238-258, 295-322]	2
6	Дослідження мислення і мовлення. Література: [2, с. 55-56; 3, с. 55-61, 93-103; 4, с. 27-28; 5, т. 1, с. 43-48, 50-55, т. 2, с. 54-58; 6, с. 259-294]	2
7	Дослідження свідомості та уваги. Література: [1, с. 277-325; 2, с. 53-55, 63-65; 3, с. 70-76; 4, с. 30-31; 5, т. 1, с. 40-43, 83-89, т. 2, с. 41-45, 48-50; 6, с. 164-173]	2
8	Дослідження вольової активності, потреб і мотивацій. Література: [2, с. 61-63; 3, с. 129-134; 4, с. 29-30; 5, т. 1, с. 74-79, т. 2, с. 51-52]	2
9	Нейропсихологічне дослідження функціональної асиметрії та взаємодії півкуль головного мозку. Література: [1, с. 242-276; 5, т. 1, с. 90-97; 6, с. 102-148; 7, с. 66-87]	2
10	Нейропсихологічне дослідження довільних рухів і дій. Література: [5, т. 1, с. 68-73, 98-107]	2
11	Нейропсихологічне дослідження довільної регуляції вищих психічних функцій. Література: [5, т. 1, с. 98-104]	2
12	Особливості діагностики психічних розладів. Література: [2, с. 81-110; 5, т. 2, с. 60-154; 7, с. 57-66]	2
13	Особливості діагностики психосоматичних розладів. Література: [4, с. 31-41; 5, т. 2, с. 256-280; 7, с. 87-102]	2
14	Особливості діагностики соматопсихічних розладів і психічного реагування особистості на соматичну патологію. Література: [4, с. 11-19; 7, с. 103-124]	2
15	Особливості діагностики розладів особистості та поведінки людини. Література: [1, с. 326-360; 2, с. 66-75; 3, с. 31-39, 135-156; 4, с. 8-11, 45-102; 5, т. 1., с. 106-152, т. 2, с.178-213; 6, с. 362-543; 7, с. 124-136]	2

16	Вікова клінічна психологія. Підведення підсумків теоретичного і практичного вивчення дисципліни. [2, с. 111-141; 5, т. 1., с. 153-171]	4
Разом:		34

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти *усіх* форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні домашніх завдань.

Здобувачі вищої освіти *денної* форми здобуття освіти мають можливість обрати домашні завдання мінімум до чотирьох тем. У цих домашніх завданнях здобувачам вищої освіти пропонується скласти схеми або таблиці, що дозволяють систематизувати теоретичний матеріал та розвивати чіткість і системність мислення. Завдання для такої самостійної роботи подано в модульному середовищі до кожної теми, щоб здобувачі вищої освіти могли вибрати для виконання ті, які їх найбільше зацікавлять.

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням домашнього завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми навчання

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
<i>Четвертий семестр</i>		
1	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 1. Вибір домашнього завдання до тем № 1-2. Підготовка до практичного заняття за темою № 1	5
2	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 2. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 2	5
3	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 3. Вибір домашнього завдання до тем № 3-7. Підготовка до практичного заняття за темою № 3	5
4	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 4. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 4	5
5	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 5. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 5.	5
6	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 6. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 6	5
7	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 7. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 7	5
8	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 8. Вибір домашнього завдання до тем № 8-10. Підготовка до практичного заняття за темою № 8	5
9	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 9. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 9.	5
10	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 10. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 10	5

11	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 11. Вибір домашнього завдання до тем № 11-16. Підготовка до практичного заняття за темою № 11	5
12	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 12. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 12	5
13	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 13. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 13	6
14	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 14. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 14	6
15	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 15. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 15	6
16	Опрацювання літератури, конспекту лекції з теми № 16. Виконання обраного домашнього завдання. Підготовка до практичного заняття за темою № 16	6
Разом:		84

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні інтерактивних, ігрових та мультимедійних технологій навчання у традиційних та інноваційних формах, зокрема: проблемні лекції, лекції-візуалізації, лекції із застосуванням техніки зворотного зв'язку (інтерактивні); практичні заняття з використанням дискусій, мозкового штурму, ситуаційних задач (case-study), опануванням практичних методів дослідження психічних явищ); самостійна робота (домашні завдання).

Під час занять передбачено використання інформаційно-комунікаційних технологій та технологій дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою та графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування кожного студента для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу тем та оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні психологічних і клініко-психологічних ситуацій, виконання практичних експериментально-психологічних досліджень, розв'язування ситуаційних задач);
- перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи (домашніх завдань), завдяки яким студенти поглиблюють та зміцнюють теоретичні знання і практичні навички.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і **підсумкового** контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені Робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи та захистом на останньому занятті.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені Робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://courses.prometheus.org.ua>, <https://www.coursera.org>), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених Робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового

контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти:

Аудиторна робота								Самостійна робота				Семестровий контроль	Разом
Перший семестр													
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Домашні завдання (мінімум – 4 контрольні точки)					Іспит
T*1-2	T3	T4	T5	T6-7	T8-10	T11-12	T13-16	T1-2	T3-7	T8-10	T11-16		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)													
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	24-40	60-100**
24-40								12-20				24-40	

Примітки: * Т – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Підсумкова оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Критерії оцінювання за видами робіт

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; вміння практично використовувати доступні методи діагностики стану нервової системи та інших регуляторних систем організму.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій
Відмінно (високий) 5	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив одну несуттєву похибку.
Добре (середній) 4	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо.

	Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній) 3	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній) 0-2	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Критерії оцінювання результатів виконання домашніх завдань

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій оцінювання
Максимальний (високий) бал (відмінно) 5	У виконаній роботі містяться ключові положення, які повністю розкривають тему; робота містить наукову, змістовну інформацію; має чітку, логічно вибудовану структуру; повністю виконано всі запропоновані завдання (і обов'язкові, і додаткові); правильно оформлено посилання на інформаційні джерела; робота має гарний вигляд.
Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре) 4	Виконана робота має декілька ключових положень, які недостатньо повно розкривають тему, але загалом відповідає тематиці завдань і є досить інформативною; є певна структура в розміщенні інформації; схеми і таблиці представлені в роботі, мають поодинокі неточності; виконано всі обов'язкові завдання, а додаткові завдання – не всі; неповністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені; естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації.
Мінімальний (достатній) бал (задовільно) 3	Виконана робота має в основі декілька ключових положень, які лише частково розкривають тему або містить декілька суттєвих помилок; подання інформації не структуроване, графіки і схеми відсутні і замінені простим текстом або не мають достатнього інформативного навантаження; виконано не всі обов'язкові завдання; немає посилань на використані джерела або вони не правильно оформлені; робота має неохайний вигляд.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного, так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка

«відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10 Питання для самоконтролю результатів навчання

- 1 Клінічна психологія: визначення основних понять.
- 2 Предмет і завдання клінічної психології.
- 3 Історія розвитку клінічної психології. Розділи сучасної клінічної психології.
- 4 Структурна організація психічної сфери людини.
- 5 Зміст поняття «психічні явища».
- 6 Фізіологічна основа психічних явищ.
- 7 Класифікація психічних явищ.
- 8 Властивості психічних явищ.
- 9 Розвиток психічних функцій в онтогенезі.
- 10 Проблема психічної норми і патології, здоров'я і хвороби.
- 11 Зміст поняття «емоції». Біологічне значення і фізіологічний субстрат емоцій.
- 12 Класифікація емоцій.
- 13 Властивості емоцій.
- 14 Різновиди чуттєвих функцій.
- 15 Біологічне значення і фізіологічний субстрат чуттєвих функцій.
- 16 Роль емоцій і чуттєвих функцій у виникненні та перебігу соматичних розладів.
- 17 Порушення емоцій при психічних розладах.
- 18 Порушення чуттєвих функцій при психічних розладах.
- 19 Визначення понять «сприйняття», «пам'ять» і «уява».
- 20 Фізіологічний субстрат сприйняття, пам'яті та уяви.
- 21 Класифікація сприйняття, пам'яті та уяви.
- 22 Властивості сприйняття, пам'яті та уяви.
- 23 Роль сприйняття, пам'яті та уяви у виникненні та перебігу соматичних розладів.
- 24 Порушення сприйняття, пам'яті та уяви при психічних розладах.
- 25 Визначення понять «мислення» і «мовлення».
- 26 Фізіологічний субстрат мислення і мовлення.
- 27 Класифікація мислення і мовлення.
- 28 Властивості мислення і мовлення.
- 29 Роль мислення і мовлення у виникненні та перебігу соматичних розладів.
- 30 Порушення мислення і мовлення при психічних розладах.
- 31 Визначення понять «свідомість» і «увага».
- 32 Фізіологічний субстрат свідомості та уваги.
- 33 Класифікація проявів свідомості та уваги.
- 34 Властивості свідомості та уваги.
- 35 Роль свідомості та уваги у виникненні та перебігу соматичних розладів.
- 36 Порушення свідомості та уваги при психічних розладах.
- 37 Визначення понять «воля», «потреба» і «мотивація».
- 38 Фізіологічний субстрат волі, потреб і мотивацій.
- 39 Класифікація проявів волі, потреб і мотивацій.
- 40 Властивості волі, потреб і мотивацій.
- 41 Роль волі, потреб і мотивацій у виникненні та перебігу соматичних розладів.
- 42 Порушення вольової активності, потреб і мотивацій при психічних розладах.
- 43 Теорія системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.
- 44 Основні структурно-функціональні блоки головного мозку.
- 45 Асиметрія і взаємодія півкуль головного мозку.
- 46 Постцентральної зони кори і аферентна організація рухів.
- 47 Премоторні зони кори і еферентна організація рухів.
- 48 Порушення довільних рухів і дій.
- 49 Лобні частки головного мозку і регуляція станів активності.

- 50 Лобні частки головного мозку і регуляція рухів і дій.
- 51 Лобні частки головного мозку і регуляція мнестичних і інтелектуальних дій.
- 52 Функціональна організація лобних часток головного мозку і варіанти лобного синдрому.
- 53 Зміст основних понять.
- 54 Причини психічних розладів.
- 55 Класифікація психічних розладів.
- 56 Патопсихологія, психопатологія і психіатрія.
- 57 Шизофренічний синдром.
- 58 Афективно-ендогенний синдром.
- 59 Олігофренічний синдром.
- 60 Ендогенно-органічний синдром.
- 61 Екзогенно-органічний синдром.
- 62 Психогенно-психотичний синдром.
- 63 Психогенно-невротичний синдром.
- 64 Психосоматика і соматопсихологія як підрозділи клінічної психології.
- 65 Конверсійні психосоматичні розлади.
- 66 Функціональні психосоматичні розлади.
- 67 Органічні психосоматичні захворювання (психосоматози).
- 68 Психосоматичні розлади, зумовлені особливостями емоційно-особистісного реагування та поведінки.
- 69 Соматопсихічні розлади.
- 70 Психічне реагування особистості на соматичну патологію.
- 71 Визначення основних понять.
- 72 Розлади особистості.
- 73 Особистісні порушення передпатологічного рівня.
- 74 Клініко-психологічні аспекти девіантної поведінки.
- 75 Клінічні періодизації психічного розвитку дитини.
- 76 Особливості періоду пренатального розвитку дитини.
- 77 Клінічні особливості дошкільного періоду.
- 78 Клінічні особливості молодшого шкільного періоду.
- 79 Клінічні особливості підліткового і юнацького періодів.
- 80 Клінічні особливості зрілого і старечого періодів.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Загальна та клінічна психологія» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

– Курс «Загальна та клінічна психологія». URL:
<https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=8228>

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Обладнання для практичних робіт: для виконання експериментально-психологічного дослідження психічних функцій (анкетування і тестування) – папір, ручки і/або олівці; для демонстрації і дослідження фізіологічних проявів психічних процесів – пристрій для реєстрації варіабельності серцевого ритму і для біологічного зворотного зв'язку (HRV-biofeedback) «emWawe Pro Plus» (розроблений в Institute of HeartMath, California, USA); для тренування діагностичних вмінь із клінічної психології – ситуаційні клініко-психологічні задачі;

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні для роботи з презентаціями, програмне забезпечення «emWawe Pro Plus» (розроблене в Institute of HeartMath, California, USA).

13 Рекомендована література

Основна

- 1 Загальна психологія. Теоретико-методологічні основи науки: навч. посіб. / О. В. Ловка, Л. Л. Борисенко, Л. А. Колесніченко, Л. В. Музичко, А. В. Тімакова, Д. Г. Лавриненко ; за заг. ред. О. В. Ловкої. Київ: КНЕУ, 2019. 390 с. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/38130/lovka_19.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- 2 Ільїна Н. М. Клінічна психологія: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2020. 163 с. URL: <https://emed.library.gov.ua/wp-content/uploads/tainacan-items/26427/72590/Klinichna-psykholohiia.pdf>
- 3 Колобич О. П. Загальна психологія: навч.-метод. посіб. Львів, 2018. 172 с. URL: <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/pidruchnyk-2018-kolobych-R7.pdf>
- 4 Медична психологія: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів / Г. М. Кожина, І. Ф. Терьошина, К. О. Зеленська, Т. М. Радченко, Т. Ю. Красковська. Харків, 2019. 102 с. URL: <https://lnk.ua/ANDZWp6ex>
- 5 Медична психологія: в 2-х т. Т. 1. Загальна медична психологія / Г. Я. Пилягіна, О. О. Хаустова, О. С. Чабан та ін.; за ред. Г. Я. Пилягіної. Вінниця: Нова Книга, 2020. 288 с. URL: <http://ir.nuozu.edu.ua:8080/bitstream/lib/2968/1/5%2C3.PDF>. Т. 2. Спеціальна медична психологія / Г. Я. Пилягіна, О. О. Хаустова, Н. О. Марута та ін.; за ред. Г. Я. Пилягіної. Вінниця: Нова Книга, 2020. 496 с.
- 6 Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk814182%20.pdf>
- 7 Османова А. М., Хорунженко Г. В. Клінічна психологія: навч. посіб. Київ: Університет «Україна», 2023. 228 с.

Додаткова

- 8 Буняк Н. А. Загальна психологія: лекції. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 300 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161835248.pdf>
- 9 Варій М. Й. Загальна психологія.: підр. для студ. вищ. навч. закл. / 3-тє вид. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 1007 с. URL: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/053_425.pdf
- 10 Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття: методичний посібник. Частина 1. Київ: ПП «Дірект Лайн», 2019. 72 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/983e59d8-a323-4d96-b344-0923c44a87f6/content>
- 11 Клінічна психологія: навчальний посібник / уклад. Ю. П. Никоненко. Київ: КНТ, 2016. 369 с. URL: <https://lnk.ua/BNEMoyJNG>
- 12 Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посібник. Вид. друге, переробл. та доповн. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.
- 13 Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія: навч. посібник. Київ: МАУП, 2000. 256 с. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/875/Maksimenko_S.D._Zagal%27na_psihologiya.pdf
- 14 Гаврилькевич В. К. Проблема змісту психологічних понять, які стали звичними, стереотипними, шаблонними. *Теорія вчинку та сучасність. До 95-річчя від дня народження Володимира Роменця*: збірник тез доповідей Щорічного наукового круглого онлайн-столу (м. Київ, 20 травня 2021 р.) / за ред. С. Д. Максименка, В. В. Турбан. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2021. С. 10–11. URL: <https://bit.ly/404lI82>
- 15 Гаврилькевич В. К. Сутнісний зміст і співвідношення понять «особистість», «особа», «індивід», «індивідуальність». *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців*: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 21–22 квітня 2015 р.) / ред. колегія: Є. М. Потапчук (голов. ред.), та ін. / М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т, Каф. практ. психол. та педагог. Хмельницький: ХНУ, 2015. С. 5–7. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/5674>

16 Гаврилькевич В., Фірстова О. Емоційні стани особистості: теоретичне дослідження феномену. *Психологічні травелоги: науковий журнал*. 2023. № 2. С. 41–50. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2023-2-15>.

17 Гаврилькевич В., Олійник М. Гендерні особливості емоційного реагування на війну. *Психологічні травелоги: науковий журнал*. 2023. № 3. С. 100–112. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2023-3-10>.

18 Гаврилькевич В. К. Особливості діагностики психічних розладів та шляхи підвищення її точності. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців*: тези доп. VIII Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 9-10 квіт. 2020) / редкол.: Є. М. Потапчук (голов. ред.), та ін.; М-во освіти і науки України, Хмельниц. нац. ун-т, Каф. психології та педагогіки [та ін.]. Хмельницький: ХНУ, 2020. С. 23–25. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/9339>

19 Гаврилькевич В. К. Причини психічних розладів. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців*: тези доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 18 квітня 2024) / ред. колегія: Т. В. Комар (голов. ред.), В. К. Гаврилькевич, Л. О. Подкоритова; М-во освіти і науки України, Хмельниц. нац. ун-т, Каф. психології та педагогіки [та ін.]. Хмельницький: Кафедра психології та педагогіки ХНУ, 2024. С. 14–16. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/16023>

20 Гаврилькевич В. Зміст і співвідношення понять «психічний розлад», «психічне порушення», «психічна хвороба», «психічне захворювання», «психічна патологія». *Практична психологія XXI ст.: проблеми та перспективи*: матеріали VIII міжвуз. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 24 квітня 2024) / Міністерство освіти і науки України; Хмельницька обласна рада; Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Факультет дошкільної освіти та психології, Кафедра психології. Хмельницький: кафедра психології ХГПА, 2024. С. 71–74. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/17009>

21 Гаврилькевич В., Мельник Л., Крук С. Діагностика соціальної фобії: огляд літератури. *Психологічні травелоги: науковий журнал*. 2024. № 2. С. 161–172. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2024-2-16>.

22 Гаврилькевич В., Петринюк В. Емпіричне дослідження взаємозв'язку міжособистісних відносин та емоційного інтелекту у підлітків. *Психологічні травелоги: науковий журнал*. 2024. № 4. С. 283–292. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2024-4-27>.

23 Гаврилькевич В. К., Варвинець Л. А., Крук С. Л. Депресивні прояви у військовослужбовців: огляд літератури. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності: Педагогіка та психологія*. 2024. № 2 (4). С. 91–98. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2024-2-15>.

24 Гаврилькевич В., Варвинець Л. Різновиди депресії та важливість профілактики її у військовослужбовців. *Modern Science: Exploring Theories, Innovations and Practical Solutions : Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (December 30-31, 2024. Odesa, Ukraine)*. European Open Science Space, 2024. С. 162–167. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/17468>

25 Гаврилькевич В., Крук С. Поширеність депресивних проявів у військовослужбовців: короткий огляд. *Modern problems of science and technology : Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference (Tallinn, Estonia, January 20-22, 2025)*. European Open Science Space, 2025. Р. 81–84. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/handle/123456789/17782>

26 Гаврилькевич В. К., Крук С. Л. Причини і профілактика суїциду в правоохоронних органах: огляд наукових публікацій. *Наукові перспективи. Серія «Психологія»*. Київ, 2025. № 1 (55). С. 1722–1736. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-1\(55\)-1722-1736](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-1(55)-1722-1736).

27 Лісовський О., Гаврилькевич В. Стратегії підтримки студентів із алекситимією та депресією. *Психологічні травелоги: науковий журнал*. 2025. № 1. С. 193–204. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2025-1-20>.

28 Романюк Н., Подкоритова Л., Гаврилькевич В. Теоретичний аналіз проблеми вдосконалення комунікативних навичок дітей старшого дошкільного віку за допомогою

образотворчої діяльності з глиною. *Психологічні травелоги*: науковий журнал. 2025. № 1. С. 223–231. DOI: <https://doi.org/10.31891/PT-2025-1-23>.

29 Гаврилькевич В. К., Крук С. Л. Анатомо-фізіологічні особливості нервового апарату серця та його участь у регуляції емоційних і когнітивних процесів. *Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців*: тези доповідей XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 10 квітня 2025) / ред. колегія: Т. В. Комар (голов. ред.), В. К. Гаврилькевич, Л. О. Подкоритова; М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т, Каф. психол. та педагог. [та ін.]. Хмельницький: Кафедра психології та педагогіки ХНУ, 2025. С. 22–25. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/18275>

30 Гаврилькевич В. К., Подкоритова Л. О., Гуранська Т. В., Гершанов О., Крук С. Л. Прояви стресового реагування жителів Хмельницької області на війну в Україні. *Наукові перспективи. Серія «Психологія»*: журнал. Київ, 2025. Вип. 6 (60). С. 1222–1234. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-6\(60\)-1222-1234](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-6(60)-1222-1234).

31 Гаврилькевич В. К., Крук С. Л. Чи має право психолог давати поради клієнтам у процесі психологічного консультування та психотерапії? *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності: Педагогіка та психологія*. 2025. № 1 (5). С. 142–150. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-1-19>.

32 Гаврилькевич В. К. Вплив натрійуретичних гормонів серця на перебіг психічних процесів: огляд наукових публікацій. *Наукові перспективи. Серія «Психологія»*: журнал. Київ, 2025. Вип. 8 (62). С. 1217–1232. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-8\(62\)-1217-1232](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-8(62)-1217-1232).

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.